Aneta No. 661 - B Batavaia 24 Juli 1947

119A

1ste bericht over moord, roof en brandstichting)

Chinezen de dupe.

Generaal Spoor sprak er zijn leedwezen over uit, dat in alle gebieden, zo op Java als Sumatra , Chineze levens en Chineze eigendommen de dupe zijn geworden van moord, roof en brandstichtingen door de terugtrekkende republikeinen.

Aneta 661 A. 24/7 '47.

SUMATRA. Voor zover van een "verschroeide aarde"-methode kan worden gesproken, demonstreerde deze zich voornamelijk in het beroven van de meer welgestelden der bevolkong, vooral de Chinezen, en het verbranden van hun bezittingen.

De bezetting van Soekaboemi. 23/Aneta's speciale correspondent schrijft uit Soekaboemi:

Tussen de nog smeulende puinhopen van huizen in de goeddeels vernielde Chinezenwijk zoeken de Ch. tokohouders met hun gezinnen naar resten huisraad. Er valt echter niet veel te redden; Soekaboemi was de 1ste dag nadat de rep. troepen de stad hadden verlaten zonder w water, zodat van blussen geen sprake kan zijn.

"Maandag tussen 11 en 12 uur", vertelden de Ch. "hebben de republikeinen dynamietpatronen in hun huizen gegooid, om direct daarna de stad te verlaten. Zij wisten, dat wij over grote voorraden thee en rubber beschikken."

Er zijn bij deze actie geen Chinezen gedood, doch ongeveer 4000 zijn sedertdien dakloos."

ANETA 662 B 25/7 '47.

Medan. Aneta's correspondent seint :

De Ned. troepen troffen de Chin. wijk van Arnhemia in vlammen aan. Vernomen werd dat terugtrekkende Lasjkars met benzineflessen brand hadden gesticht in de Chin. wijk. De gehele rij kedehs langs de hoofdweg werd in de as gelegd. Schade zeer aanzienlijk.

Ten Westen van Medan werd op de// tweede actiedag een rode vuurgloe waargenomen. waarna een stroom van Ch. vluchtelingen i/d richting Medan bevestigde dat de Ch. kwartieren in brand zijn gezet.

Lawang. (Oost-Java)
Soerabaia, De "Polita Rakjat" vernam van Ch. vluchtelingen uit Lawang, dat de Ch. toko's aldaar door de T.R.I. in de nacht Woensdag/Donderda zijn geplunderd en verbrand.

Een tokohouder werd vermoord en zijn lijk werd in een brandend huis geworpen. De woning van een andere Ch. ingezetene van Lawang werd door de T.R.I. overhoop gehaald. De hoofdbewoner werd met geweerschoten afgemaakt. Ook de oudste dochter van den hoofdbewoner, die toesnelde , werd doodgeschoten. "

ANETA 663 A. 26/7 '47.

Van off. zijde werd gemeld :
"Op de ondernemingen Tjipetir en Parakan Salak , in het gebied van Soekaboemi, had brandstichting plaats gehad.

Een luchtverkenning wees uit dat het bekende radiostation Malabar in brand staat.

Salatiga (Midden-Java)
De Chinezenwijk heeft ernstig geleden door brandstichting en plundering. Een aantal personen - Warga negara's - werd aangetroffen. Zij hadden het rep. bevel tot evacuatie geweigerd op te volgen. Zij zijn van verschillende landaard; er zijn ook Ind. Nederlanders onder.

Aneta No. 653 A. (vervolg) 26/7 '47

Uit de "Sin Po" (Bezoek Ch. consul-generaal aan de bezette gebieden).
In KRAWANG is een totaal van ongeveer 110 toko's, huizen en rijstpellerijen afgebrand, waarvan alle pellerijen en 83 huizen en toko's Chinees eigendom waren. De andere afgebrande huizen stonden tussen deze Ch. eigendommen.

In Tjikampek werden meer dan 130 toko's, woningen en pellerijen afgebrand, terwijl een aantal Ch. winkels werden leeggeroofd. Behalve het station en de markt, was alles Ch. eigendom.

In Rengasdenklok zijn 8 pellerijen en 10 woningen, evenzeer alle toebehorende aan Chinezen, het slachtoffer geworden van het vuur.

Aneta No. 654 A. 27/7 '47

Sumatra. Van off. zijde wordt gemeld :
"De terreur jegens de Ch. wordt in vele plaatsen door de T.N.I. voortgezet; hun woningen worden in brand gestoken, hun bezittingen geroofd. De Chineze Consul te Medan hield in verband daarmede Vrijdagmorgen voor de microfoon van Radio Sumatra een redevoering in het Indonesisch, waarin hij een beroep deed op de republikeinen om deze schanddaden te staken, zeggende, dat door dit optreden de naam van de republiek geschaad wordt. Hij constateerde dat niet alleen de huizen van de Chinezen in brand gestoken worden, doch dat zij ook gedwongen worden te evacueren en de terugtrekkende T.N.I. troepen naar het binnenland te volgen."

De Ch. wijk te Pelitoea bleek voor het grootste deel in de as te zijn gelegd.

Vernielingen in Pasoeroean.
De textielpositie baart moeilijkheden, de textielfabriek PLERED is ernstig beschadigd.
De woning van de resident is onlangs vernield, de bibliotheek van het proefstation is verbrand, de machinefabriek Bromo is geheel leeggehaald. In het havencomplex zijn 2 pakhuizen afgebrand.

Aneta No. 655 B. 28/7

Alle Chineze bezittingen in Singosari (bij Malang, Oost-Java) zijn geroofd of verbrand, terwijl ongeveer 60 Ch. huizen in de as zijn gelegd.

In Soekoredjo (in Oost-Java, noordelijk van Lawang) is een grote Ch. rijstpellerij alsmede 600 ton padi en 100 ton beras, verbrand. Ditzelfde viel ten deel aan de weverij "Bintang Pari".

Aneta No. 655 A. 28/7

Oliebrand in de Pendopovelden op Sumatra.

Een corr. van U. P. heeft in een Ned. vliegtuig een tocht over Zuid-Sumatra gemaakt, waarbij hij heeft kunnen waarnemen, dat in de olievelden van de SOCONY nabij Pendopo, drie dagen geleden door de Ned. troepen in tact bezet, - een grote oliebrand is uitgebroken.
(Vide Aneta 656 A, 29/7 voor Amerika's nota wisseling terzake)

ANETA No. 656 D. 29/7

Moord op Indo-Europeanen in Oost-Java.
Veertien Indo-Europeanen, wonende in de omgeving van Banjoewangi (Oost-Java) zijn kort na de landing van Ned. eenheden door republikeinen vermoord.
In een kamp in Tamansarie nabij Kali Pendo ten N.W. van Banjoewangi werden 8 personen gedood, terwijl er 6 worden vermist.

In het nabij gelegen kamp te Pangang werden 6 personen gedood. De Recomba voor Oost-Java verklaarde tegen Aneta, dat de lijken der slachtoffers zijn geidentificeerd. aan

Een vrouw is zwaar gewond en het verluidt dat er zich nog meer Indo-Europeanen in de omgeving bevonden, doch deze zijn veilig in Bajjoewangi gearriveerd.

ANETA No. 667 A. 30 Juli '47

Nanking, 29 Juli (Reuter) Chinese regering eist stopzetting wetteloze daden" van de T.N.I.

"Met ernstige bezorgdheid slaat de Chinese regering de herhaalde daden van brandstichting en geweld gade, bedreven jegens onschuldige burgers door het Nederlandsche Indonesische leger, hetgeen een ernstige schending betekent van de internationale wetten en de menselijkheid".-

Telegram aan de Chinese Consul-generaal .
Het te Semarang verschijnende Ch. -Maleise dagblad "SIN MIN" heeft, nadadt zijn correspondenten een bezoek hebben gebracht aan de plaatsen Ambarawa en Salatiga, het volgende telegram aan den Ch. consule generaal te Batavia gezonden :

"In Salatiga meerderheid der Chinezen huizen in brandgestoken en geplunderd door Indonesiërs. Van de 3000 (drieduizend) Ch. inwoners slechts 12 (twaalf) achtergebleven. Anderen gedwongen stad te verlaten. Gelieve noodzakelijke stappen te ondernemen."

Aneta 667 B 30 Juli 1947.

Uit het rapport van Dr. P. HONIG :
"De vernietiging van de bibliotheek en het archief, welke de grootste natuurwetenschappelijke bezittingen op dit gebied in Indië waren , door brandstichtende republikeinse horden, betekent voor de wetenschappelijke wereld en voor dit gebied een grote klap.
"De waarde van deze schade is niet uit te drukken in geld. Gezegd kan worden, dat jaarlijks 50.000 (vijftigduizend) gulden werd uitgegeven alleen voor het op peil houden van de bibliotheek.
Met verontwaardiging wees Dr. Honig op het feit, dat de rep. civiele autoriteiten zich verontschuldigen met de opmerking dat de opdracht voor het verbranden was gegeven door de rep. militaire autoriteiten.
Dr. Honig bestempelde de vernielingen met het woord "vandalisme".

Aneta 668 A. 31 Juli '47

Oost- Java. Door luchtverkenningen is vast te staan, dat de republikeinen te MALANG (Malang) o,m. de volgende gebouwen vernield, dan wel in brand gestoken hebben :

't Gemeentehuis, de M.B.S.-gebouwen aan het Coen-plein, de gebouwen van de Landraad in de Wilhelminastraat en aan de Achterkampementsweg, verschillende gebouwen van de kazernes van het XIIde Bataljon en van het VII Bataljon, de Muloschool in de Smeroestraat, het Station en de gebouwen op het spoorwegemplacement, huizencomplexen beoo beoosten het station, de Faroka cigarettenfabrieken, huizen en winkelgebouwen aan weerszijden van de weg Malang- Lawang.

Brebes. In Brebes zijn vele Chinese toko's verbrand. Meer dan 1000 Chinezen werden in een gevangenis aangetroffen zonder voedsel.

Ten Westen van Palembang . Langs een traject van 15 K.M. zijn alle Indonesische woningen tot de grond toe afgebrand door de T.R.I. De bevolking is weggevlucht naar de dichtst bijgelegen plaats en daar ondergebracht. De olie-leidingen die langs de weg lopen, zijn doorboord en de wegvloeiende olie, die in brand gestoken werd, verschroeide een h hele strook gronds. In het totaal zijn 200 woningen van Indonesiërs verbrand en 600 personen dakloos geworden."

Aneta No. 658 B. 31/7 119D

West-Java . De T.N.I. deed wederom ter hoogte van Soemedang een aanval. Deze aanval werd zonder verliezen onzerzijde afgeslagen. Onder de betrokken rep. groep bevond zich een aantal Japanners.

Midden-Java. De weverij "Java" in Tegal werd door de T.N.I. in brand gestoken en liep daardoor zware schade op.
Volgens betrouwbare berichtgevers in Tegal werden daar ter plaatse 12 burgers door de T.N.I. vermoord; voorts in de plaatsjes rond Tegal nog 65. De slachtoffers zijn deels van Chinese, deels van Europese landaard. Byzonderheden omtrent de omstandigheden, waaronder deze moorden plaatsgevonden hebben, zijn nog niet bekend.
De P.T.T. -Centrale te Brebes is door de T.N.I. vernield.

Zuid-Sumatra.
In DJIRAK ontstonden in de omgeving der pompstations grote branden. Uit inlichtingen blijkt dat zich her en der nog rep. groepen ophouden, o.a. in de buurt van Pageralam , tot welke laatste groep -naar gemeld wordt- een aantal Japanners behoort. De rep. vernielingsploeg telt volgens dezelfde inlichtingen vier Japanners.

Oost-Java. Interneringskamp in Lawang ontdekt.
De Corr. van Aneta seint uit Soerabaia :
"Na de bezetting van Lawang is een kamp ontdekt met 36 Indo-Europese vrouwen en kinderen, alsmede enkele mannen, waarvan 26 het warganegaraschap aanvaardden. Voedselsituatie oorspronkelijk slecht, naderhand werd 300 gram rijst verstrekt, met distributie van suiker en koffie. Behandeling correct, bewakers maakten deel uit van de rep. politie.

ANETA No. 659 A. 1 Aug. '47

Malang als verwoeste stad in Ned. handen gekomen.
In aansluiting op het Aneta-bericht No. 658A 31/7 volgen hieronder de byzonderheden :
"Om 10 uur 31/7 was de stad Malang in Ned. handen. De stad is een woeste tenij. Openbare gebouwen, fabrieken, het klooster, hotels, de Rexbioscoop en de societeit zijn reeds dagen geleden opgeblazen en uitgebrand, de winkelstraten zijn leeggeplunderd. De stad ligt uitgestorven, de Ch. en Europese bevolking is achtergebleven.
Na een gedetailleerde opgave van het vernielde, vervolgt Aneta's speciale verslaggever :
Een week geleden is de plundering der toko's begonnen. Niet alleen de Chinezen, doch ook de winkels van de Indonesiërs werden leeggehaald. Toen werd met het opblazen begonnen van de openbare gebouwen. De locale autoriteiten stonden machteloos. De T.N.I. trok weg . Dit alles is het werk van de Pembrontak en ook van de K.R.I.B. "

Vernielingen op grote schaal in WEST-JAVA.

De krachtcentrales van de fabrieken Saregsari (N.W. Segalaharang) Tjidjambe (N.O. Segalaharang) en Goenoengtoea (halverwege Segalaharang en Soebang) werden volkomen vernield. De bruggen bij Bandjaran (ten Z. v van Bandoeng) met overspanningen van 30, 25 en 20 meter zijn vernield, alsmede die tusseen Tjikalongwatan en Poerwakarta. Rijstpellerijen Pebajo joeran en Rengkasdenglok werden verwoest.
In Sockaboemi werd de vernieling van de aanplant alsmede van een deel van de emplacementen reeds maanden geleden uitgevoerd.

Ook Bodja , 18 K.M. ten Zuiden van Semarang (MIDDEN-JAVA) is door de B.P.R.I. platgebrand. Alle Ch. inwoners zijn naar Semarang geevacueerd (Aneta 659 B, 1/8'47)

ANETA No. 661 3 Aug.'47

Vernietigingsinstructie van de Sarboepri.
Uitvoerige instructies en richtlijnen, door de Sarboepri (Sarekat Boeroch Pekeboenan Republiek) op 7 Juni opgesteld en uitgegeven, voor het evacueren van vrouwen, kinderen en ouden van dagen, het verplaatsen van machine-onderdelen, werktuigen en producten en tot slot de vernieling en het in brand zetten van fabrieks-emplacementen

Vervolg Barbocori-instructies.

zijn bij de bezetting van Amabarawa en Salatiga in Ned. handen gevallen.
De organisatoren van deze vernietiging-campagne lieten weinig over aan het toeval: alles werd precies voorgeschreven.
Eerst de machines opblazen, daarna de planten verbranden, bomen en vooral rubberbomen ringen, alang-alang en ander onkruid zaaien, plantenziekten verspreiden, bijvoorbeeld onder de thee door het uitstrooien van helipeltis, onder de koffie door boorders, ten laatste werden mannen aangewezen voor sabotage.
De instructie was getekend door den voorzitter van de Barboepri drs. Maroeto Daroesman en de 2e secretaris Soeparno. Hij werd goedgekeurd namens den opperbevelhebber van de T.N.I. op 8 Juni door generaal - majoor Djokosoejono."

Aneta 662 A. 4 Aug. '47.
Uit een verslag van een "byzondere" correspondent van Aneta :
"De Europese woningen in dit gebied (Pengalengan) zijn alle verbrand. De fabrieken van Malabar, Tanara, Wanasooks en Santosa, alsmede Sedep zijn door explosieven vernield. De houten fabriek van Tamboen is geheel afgebrand. "

Aneta's van 5 en 6 Augustus bevatten geen mededelingen omtrent moorden etc.

ANETA 665 A. 7 Aug. '47.

De Chinezen in Kaban Djahe levend verbrand.
Met te Medan verschijnende blad "SUMATRA BIN PO" bericht, dat te Kaban Djahe zestig Chinezen in hun huizen zijn opgesloten en levend door de Lasjkars zijn verbrand.
Met het oog op het doen beeindigen van "Such Barbarous Actions" dringt het blad er o.m. op aan, dat de Chineze delegatie in de Veiligheidsraad aan de Australische en Indiase delegaties de vraag zal voorleggen :
"Waarom zij de onafhankelijkheid van Indonesië wensen, terwijl Indonesië niet in staat is zich te gedragen als een beschaafd volk door onderdanen van andere volken te respecteren en te beschermen gelijk andere beschaafde natiea; indien de republiek de fundamenten van een staat niet heeft, kunnen wij ook niet haar onafhankelijkheid erkennen. Daarom dient de Chinese Regering te weigeren Sjahrir in Nanking te ontvangen".-

Omtrent de reeds eerder in de pers gepubliceerde berichten over soortgelijke wandaden te Malang, kan thans nog gemeld worden, dat hieromtrent te Batavia foto's zijn ontvangen. De byzonderheden waarop de Ch. te te Malang werden opgesloten en daarna levend verbrand, worden onderzocht.

Malang . De vermoorde Chinezen.

Een redacteur van "KENG PO" schrijft uit Malang, dat de lijken van 23 geschaakte Chinezen uit Kottalama op zodanige wijze gelyncht en verminkt werden teruggevonden, dat hun toestand "niet met woorden te beschrijven is".
Verder wordt gemeld, dat Indonesische terroristen bij het leeghalen van Ch. woningen en toko's in Kajoetangan, de woning van de nieuwe republikeinse minister van staat Siauw Giok Tjan eveneens werd "bezocht". Naam en functie van den minister waren duidelijk aangebracht.

Foto's uit het Cheribonse.
Aneta's corresp. uit Bandoeng seint dat hij inzage heeft gekregen van de authentieke foto's uit het Cheribonse, welke tonen hoe zowel volwassen als onvolwassen Chinezen in hun huizen zijn verbrand.

De bezetting van Demak. (MIDDEN-JAVA)

De bezetting van Demak. (Aneta No. 665)

Alle bruggen waren ondermijnd, doch de tijd ontbrak om de ladingen te ontsteken. Demak is grotendeels gespaard gebleven, maar de Chineze wijk is afgebrand en de Chinezen zijn weggevoerd.

ANETA No. 665- B. 7 Aug. '47

Loerah van Zuid-Tjiandjoer vermoord.
De loerah van Zuid-Tjiandjoer is door nog niet opgeruimde Javaanse benden vermoord, terwijl twee desah-hoofden ontvoerd zijn. Omtrent hun lot maakt men zich geen illusies.

Aneta No. 666 B. 8 Aug. '47

De Sarboepri (Bond van Ondernemingsarbeiders) heeft in het Malangse toen de Nederlanders hun aanvallen in dit gebied intensiveerden, - op 2 en 3 Aug. - 30 ondernemingen en 6 fabrieken in de as gelegd.
In verband met de zwakte der uitzending (Radio Djokja) konden slechts de volgende namen worden genoteerd :
Tretes Panggoeng (rubber en koffie) Soember Mamgis (rubber en koffie) Telogo redjo (koffie en rubber) Telogo Sarie(koffie en rubber) Kepandjen (rijstpellerij) , Bandoeroto(koffie en rubber), Soembersarie 'thee en koffie), Soember Soeko (rubber en koffie)

De toestand op Madoera.
In de omgeving van Kamal , ten Oosten van den weg Kamal-Bangkalen-, ontdekte Aneta's correspondent in een kampong verschillende geraamten van in de huizen doodgehongerde bewoners.

In andere kampongs woonden nog door den honger geheel verzwakte Madoerez die meestal ziek en met zweren overdekt zijn. De kampongs boden een luguberen aanblik

In Kamal troffen de Ned. sodaten twee vrouwen en een kindje tot stervens toe verhongerd in een sloot aan den wegkant. Na bijvoeding met melk en mil. rantsoenen, waren zij in staat na enige dagen zich verstaanbaar te maken. Zij vertelden dat hun mannen reeds enige maanden van d den honger omgekomen waren. Zelf hadden zij zich met boombladeren en tamarinde gevoed, die zij op den grond vonden. VRUCHTEN VAN DE BOMEN PLU PLUKKEN WAS DOOR DE T.R.I. STRENG VERBODEN, AANGEZIEN ALLE VRUCHTBOMEN STAATSEIGENDOM WAREN.
Vruchten waren daarom alleen voor de T.R.I. en de ambtenaren !

Aneta No. 666 A. 8 Aug.

Moorden in 1945 op Sumatra.; massa graven ontdekt.(meer dan 200 pers.) Uit verklaringen en aanwijzingen is komen vast te staan dat verschillend slachtoffers - waaronder vrouwen- door het Volksfront gevierendeeld zijn.
Hoewel de Nefis in algemene trekken reeds op de hoogte was van de gruwel lijke moorden door het Volksfront gepleegd, vooral te Kelawi, zijn thans ontstellende byzonderheden aan het licht getreden.
Het onderzoek wordt voortgezet.